

Ljudlek: Från ljud till ord

Lektionskort

F–2 · 30 minuter · 2–12 elever

Mål: kunna dra ihop ljud till ett ord och byta ett ljud.

Ett kort för varje ljud Lägg ett kort i varje ljudruta, från vänster.	Dra ut och skjut ihop Dra fingret under utan att stanna: ssssooIII. Skjut ihop korten: sol.	Ändra och säg ljudet Gör ändringen, säg ljudet som gick eller kom och läs det nya ordet.
---	---	--

Orden Raden under har ord med t, f, å, p, k och d också.

Leken	Orden
Rad 1 · Sätt ihop, utdraget sssooIII: sol	sol, sola, ro, mos, mosa, se, le, lera, mera, is, vas, vila Också t, f, å, p, k och d: fira, ål, så, nål, mål, mäs, lår, måla
Rad 2 · Sätt ihop, med paus /m/ /o/ /s/: mos. /t/ /a/ /k/: tak	sol, sola, mos, mosa, ler, lera, is, vila Också t, f, å, p, k och d: mat, vit, tal, leta, vet, pil, sak, kål, tak, tid
Rad 3 · Ta bort ett ljud mål utan /m/ blir ål. sola utan /a/ blir sol.	sola→sol, mosa→mos, lera→ler, mera→mer, ler→le, ser→se Också t, f, å, p, k och d: vit→vi, tal→ta, mål→ål, nål→ål, sår→år, lår→år, mår→år, kål→ål, tak→ta, kor→ko
Rad 4 · Lägg till ett ljud ål med /n/ först: nål. sol med /a/ sist: sola.	Samma par som i Ta bort, baklänges: sol→sola, ål→mål.
Rad 5 · Byt ett ljud mat blir fat. mål blir mäs.	mos→mor, se→le, le→la, ler→mer, lera→mera, mer→mor, vi→ni Också t, f, å, p, k och d: vit→vet, tal→tar, mat→fat→lat, mål→nål, mål→mås, mos→mås, lat→låt, tak→sak, tak→tal

Missar fler än hälften orden vår eller röra i ljudkollen, börja i rad 1. Missar de ordet lek, börja i rad 3, och annars i rad 5. Med bara de tio första bokstäverna tar ni bort det sista ljudet med korten och det första muntligt.

Passet		
Delen	Så leder du	Du säger, till exempel
Före passet	Ljudrutorna, fyra rutor, och en sida bokstavskort med gruppens bokstäver per par. Fyra rutor på tavlan, magneter och en whiteboardtavla per elev. Välj dagens ljud, en bokstav som gruppen övar. Bestäm paren och dagens elever: två eller tre som du lyssnar på i steg 4.	
Ljudstart 0–5 min · alla i kör	Dagens ljud: visa bokstaven, och alla säger ljudet i spegeln. Sätt ihop fem ord: snö, blå, sko, bro, tre. Dela upp fyra: mat, lök, fisk, mask.	Sätt ihop: "Mmmooosss. Vilket ord blir det?" Dela upp: "Mus. Säg ljuden och håll upp ett finger för varje."
1 Ljuden blir ett ord 5–9 min · du visar	Tre ord. Lägg korten, dra fingret under och skjut ihop. Visa radens lek.	"SsssooIII. Jag skjuter ihop korten: sol." "Mål. Jag tar bort /m/ och läser: ål."
2 Tänk och säg 9–15 min · alla	Fem ord. Säg ljuden. Alla tänker ordet och säger det på ditt tecken.	"Lyssna: /m/ /o/ /s/. Tänk ordet. Säg!" "Säg ål. Lägg till /n/ först."
3 Bygg och ändra 15–20 min · i par	Den ena bygger och läser ordet, den andra gör radens lek och läser. Sedan byter de.	"Lägg ett kort i varje ruta och läs ordet." "Ta bort /m/. Vad står kvar?"
4 Mina ord 20–25 min · var och en	Tre ord. Alla skriver ordet och det nya ordet under.	"/t/ /a/ /k/. Tänk ordet och skriv det." "Ta bort /k/. Skriv det nya ordet under."
Avslut 25–30 min · alla	Var och en svarar. Säg vad du hörde.	"Säg ett ord från i dag och vad du gjorde med det."
Efter passet	Skriv upp vilka av dagens elever som klarade steg 4. Nästa rad när dagens elever läser två av tre ord utan att stanna, två pass i följd. När ni ändrar ett ljud, säger de också vilket.	

Lyssna efter I alla steg: vänta tre sekunder och fråga "Vad hör du?" Säg först vad eleven gjorde rätt.

Det eleven gör	Så gör du
"tåg" för tak	"Dra fingret under och läs varje bokstav: t-aaa-k."
"må" när du säger "Ta bort /m/ i mål"	"Säg mål långsamt. Vilket ljud kommer först? Ta bort just det."
"ål", men vet inte vilket ljud som gick	"Säg mål och ål. Vilket ljud tog vi bort? /m/." Ta bort kortet medan ni säger ljudet.